

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA
CENTER ZA RAZVOJ KNJIŽNIC
CeZaR

**SMERNICE ZA IZVAJANJE
KNJIŽNIČNE DEJAVNOSTI
SPLOŠNIH IN ŠOLSKIH KNJIŽNIC
OB UPORABI SKUPNIH VIROV**

Gorazd Vodeb
Stanislav Bahor
Eva Kodrič-Dačić

Ljubljana, 2009

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

027(497.4)(083)(0.034.2)

VODEB, Gorazd

Smernice za izvajanje knjižnične dejavnosti splošnih in šolskih knjižnic ob uporabi skupnih virov [Elektronski vir] / Gorazd Vodeb, Stanislav Bahor, Eva Kodrič-Dačić. - Elektronska izd. - El. knjiga. - Ljubljana : Narodna in univerzitetna knjižnica, 2009

Način dostopa (URL): http://cezar.nuk.uni-lj.si/common/files/studije/smernice_splk_sk.pdf

ISBN 978-961-6551-31-1

1. Bahor, Stanislav 2. Kodrič-Dačić, Eva

247403264

Kazalo vsebine

1	UVOD	5
1.1	Poslanstvo splošne in šolske knjižnice	6
1.2	Stanje mreže splošnih knjižnic: krajevne knjižnice in postajališča premičnih zbirk	7
1.3	Stanje mreže šolskih knjižnic v osnovnih šolah	10
1.4	Pregled zakonodaje	16
2	SMERNICE ZA IZVAJANJE KNJIŽNIČNE DEJAVNOSTI KRAJEVNE IN OSNOVNOŠOLSKE KNJIŽNICE OB UPORABI SKUPNIH VIROV	17
2.1	Pogoji za izvajanje knjižnične dejavnosti krajevne in osnovnošolske knjižnice ob uporabi skupnih virov	17
2.2	Načela izvajanja knjižnične dejavnosti ob uporabi skupnih virov	17
2.3	Strokovni elaborat	18
2.4	Pogodba	18
2.5	Knjižnično gradivo	19
2.6	Strokovni delavci	21
2.7	Prostor in oprema	22
2.8	Obdelava gradiva	24
2.9	Storitve knjižnice za uporabnike	24
2.10	Promocija	25
	NAVEDENI VIRI	26

Kazalo tabel

TABELA 1: OBČINE BREZ KRAJEVNIH KNJIŽNIC S PODATKI O LOKACIJI POSTAJALIŠČ PREMIČNIH ZBIRK, PREBIVALSTVU IN OSNOVNIH ŠOLAH V LETU 2007	9
TABELA 2: ŠTEVILO OBČIN BREZ KRAJEVNE KNJIŽNICE GLEDE NA ŠTEVILO PREBIVALCEV.....	10
TABELA 3: OSNOVNE ŠOLE IN UČENCI PO POSAMEZNIH OBČINAH V LETU 2007	10

1 UVOD

Pričujoče smernice postavljajo strokovne podlage za izvajanje dejavnosti splošne in šolske knjižnice ob uporabi skupnih virov. Nanašajo se na krajevno knjižnico in šolsko knjižnico v matični ali samostojni osnovni šoli, ki izvajata dejavnosti ob uporabi skupnih virov. Knjižnici se ne združujeta v novo entiteto, ampak osnovnošolska in splošna knjižnica delujeta kot dve ločeni entiteti s skupno rabo določenih virov. Takšen model omogoča jasno razmejitev lastništva, pristojnosti in obveznosti med vsemi partnerji in tako ohranja stabilno delovanje na daljši rok. Vendar pa knjižnici delujeta za uporabnike čim bolj enotno, kot enotna združena knjižnica, z omejitvami storitev le na področjih, kjer je to nujno potrebno zaradi potreb druge uporabniške skupine.

Model delovanja šolske in splošne knjižnice ob skupni uporabi virov po eni strani odgovarja na zahteve okolja po racionalni organizaciji knjižnične dejavnosti, po drugi strani pa postavlja nov izziv in priložnost za knjižničarsko stroko. Z vidika lokalne samoupravne skupnosti predstavlja izvajanje knjižnične dejavnosti šolske in splošne knjižnice ob uporabi skupnih virov predvsem možnost za znižanje stroškov, ki bi jih morala namenjati za knjižnično dejavnost. Prihranki se lahko dosežejo pri investicijskih vlaganjih kot glavni obvezi lokalne samoupravne skupnosti tako pri financiranju osnovne šole kot pri financiranju krajevne knjižnice. Na ta način svojim prebivalcem lažje zagotavlja knjižnične storitve. Kot ugotavlja analiza spodaj, mreža splošnih knjižnic še zmeraj ne pokriva določenih področij, ki bi jih po zakonskih normativih morala. Stanje je toliko bolj zaskrbljujoče, ker gre pogosto za manjše občine na manj razvitih podeželskih področjih. Izvajanje dejavnosti ob uporabi skupnih virov pomeni priložnost za ustrezno oblikovanje mreže knjižnic in s tem zagotovitev enakovrednega dostopa do knjižničnih storitev tudi za prebivalce deprivilegiranih področij, ki jih doslej niso bili deležni. Tudi šolske knjižnice na teh področjih pogosto ne dosegajo zahtev zakonskih normativov. Izvajanje knjižnične dejavnosti v sodelovanju s splošno knjižnico lahko tudi za njih pomeni priložnost, da izboljšajo storitve za uporabnike z vlaganji v širitev obsega knjižnične zbirke, opreme itn.

Možnost izvajanja knjižnične dejavnosti ob uporabi skupnih virov pa se nikakor ne sme uporabiti kot opravičilo za ukinitvev obstoječih krajevnih knjižnic ali pa pridružitvev šolskim. Ne smemo namreč prezreti, da ima ločevanje vrst globoko utemeljitev v različnem poslanstvu knjižnic. Izvajanje knjižnične dejavnosti ob uporabi skupnih virov je lahko uspešno v določenih okoliščinah, medtem ko splošna in šolska knjižnica najbolj optimalno izvajata knjižnično dejavnost kot ločeni knjižnici. Vendar pa delovanje šolske in splošne knjižnice ob uporabi skupnih virov ni brez nevarnosti. Tudi tuje izkušnje kažejo, da ne gre brez soglasja samoupravne lokalne skupnosti, prebivalstva, šole in splošne knjižnice, še več, nujno je aktivno sodelovanje vseh partnerjev. Potrebno je namreč zagotoviti dodatna finančna sredstva, tako za zagonsko investicijo kot za nemoteno delovanje. Upravljanje knjižnic poteka v soglasju vodstev dveh zavodov, kar ima lahko v primeru kolizije interesov negativne posledice za skupno delovanje knjižnic. Ob tem velja poudariti pomen formaliziranih dogovorov, ki razmejijo pristojnosti in obveznosti vseh partnerjev. Svojo vrednost pokažejo po določenem časovnem obdobju, ko začetna zavzetost partnerjev za izpolnjevanje obveznosti upade ali pa je potrebno izboljšati pogoje za izvajanje knjižnične dejavnosti.

Smernice se konkretno nanašajo na šolske knjižnice v matičnih ali v samostojnih osnovnih šolah ter na krajevne knjižnice. Smiselno pa jih je mogoče uporabiti tudi za načrtovanje dejavnosti ob uporabi skupnih virov za postajališča premičnih zbirk in podružnične šole.

1.1 Poslanstvo splošne in šolske knjižnice

Poslanstvi splošne in šolske knjižnice se seveda bistveno razlikujeta, vendarle imata nekaj stičnih točk, ki utemeljujejo izvajanje dejavnosti ob uporabi skupnih virov obeh vrst knjižnic v določenih okoliščinah. Poslanstvi sta povzeti po temeljnih dokumentih – IFLA oziroma UNESCO manifestih za šolsko oziroma splošno knjižnico.

Poslanstvo splošne knjižnice

Poslanstvo splošne knjižnice izhaja iz temeljnih vrednot svobode, napredka in razvoja posameznika ter družbe, ki pa se lahko uresničujejo le z uveljavljanjem demokratičnih pravic in aktivno vlogo dobro obveščenih državljanov v družbi. Osnovni predpogoj predstavlja ustreznost izobrazba in prost dostop do znanja, idej, kulture in informacij. Splošna knjižnica kot vrata lokalne skupnosti do znanja nudi osnovne pogoje za vseživljenjsko učenje, samostojno sprejemanje odločitev in kulturni razvoj posameznika in družbenih skupin (IFLA/UNESCO Public Library Manifesto, 1994; UNESCO Manifest o splošnih knjižnicah, 1995). Storitve splošne knjižnice morajo biti dostopne vsem posameznikom ne glede na raso, spol, starost, veroizpoved, narodnost, jezik ali socialni status. Knjižnica zagotavlja posebne storitve in gradivo posameznikom, ki ne morejo uporabljati storitev in gradiva, namenjenega večini prebivalstva: jezikovnim manjšinam, osebam s posebnimi potrebami, bolnikom, zapornikom itn. Kot temeljne naloge splošne knjižnice Manifest našteva: oblikovanje in utrjevanje bralnih navad pri otrocih, podporo samostojnemu in formalnemu izobraževanju, ustvarjanje možnosti za ustvarjalen razvoj osebnosti, spodbujanje domišljije in ustvarjalnosti pri otrocih ter mladini, širjenje zavesti o pomenu kulturne dediščine in razumevanja vrednosti umetnosti, znanstvenih dosežkov in inovacij, omogočanje dostopa do kulturnih izrazov vseh poustvarjalnih umetnosti, spodbujanje medkulturnega dialoga in podpora različnosti kultur, podpora ohranjanju ustnega izročila, zagotavljanje dostopa do vseh informacij o lokalni skupnosti za državljane, sodelovanje pri opismenjevanju, pomoč pri razvoju veščin informacijske in računalniške pismenosti itn. (IFLA/UNESCO Public Library Manifesto, 1994; UNESCO Manifest o splošnih knjižnicah, 1995)

Poslanstvo šolske knjižnice

Šolska knjižnica nudi storitve za učenje, knjige in vire, ki omogočajo vsem pripadnikom šolske skupnosti, da razvijejo kritično mišljenje in postanejo učinkoviti uporabniki informacij v različnih oblikah in formatih ter nosilcih (IFLA/UNESCO School Library Manifesto, 1999; IFLA/UNESCO Manifest o šolskih knjižnicah, 2001). Knjižnično osebje podpira uporabo knjig in drugih informacijskih virov, tako leposlovnih kot poučnih, tiskanih in elektronskih, v knjižnici in od doma. Gradivo dopolnjuje in bogati učbenike, učno gradivo in metode dela. Storitve šolske knjižnice se morajo zagotavljati vsem članom šolske skupnosti ne glede na starost, raso, spol, veroizpoved, narodnost, jezik, profesionalni ali socialni status. Za uporabnike, ki ne morejo uporabljati gradiva in storitev, namenjenih večini, mora knjižnica zagotoviti posebne storitve in gradivo. Dostop do storitev in zbirk ne sme omejevati nobena ideološka, politična ali verska cenzura. Šolska knjižnica je vključena v vzgojno-izobraževalni proces. Njeno delovanje usmerjajo naslednji cilji:

- podpora in bogatitev vzgojno-izobraževalnih ciljev, kakor jih opredeljuje poslanstvo šole in kurikulum;

- razvoj in vzdrževanje bralnih in učnih navad otrok ter osebnega zadovoljstva ob branju in učenju ter uporabe knjižnic skozi celo življenje;
- nudenje priložnosti za izkustva v ustvarjanju in uporabi informacij za pridobivanje znanja, razumevanja, domišljijo in osebno zadovoljstvo;
- podpora vsem učencem pri učenju in praktični uporabi veščin za vrednotenje in uporabo informacij, ne glede na obliko, format ali medij ter z ozirom na načine komunikacije znotraj šolske skupnosti;
- zagotavljanje dostopa do lokalnih, regionalnih, nacionalnih ter globalnih virov in priložnosti, ki učeče izpostavljajo različnim idejam, izkustvom in mnenjem;
- organizacija dejavnosti, ki spodbujajo kulturno in socialno ozaveščenost in občutljivost;
- delovanje skupaj z učenci, učitelji, vodstvom in starši za izpolnitev poslanstva šole;
- Razglašanje svobode misli in dostopa do informacij kot bistvenih za učinkovito in odgovorno državljanstvo ter udeleževanje v demokraciji;
- promocija branja in tudi promocija virov ter storitev šolske knjižnice med celotno šolsko skupnostjo in širše. (IFLA/UNESCO Manifest o šolskih knjižnicah, 2001; IFLA/UNESCO School Library Manifesto, 1999).

Primerjava poslanstev

Med obema vrstama knjižnic sicer obstaja vrsta razlik, vendar pa tudi stičnih točk. Šolska knjižnica je del vzgojno izobraževalnega procesa na šoli, njene storitve, gradivo in drugi viri, kot na primer prostor, so namenjeni podpori doseganja ciljev šole. V njej se izvajajo različne oblike pedagoškega dela – pouk, skupinsko delo itn. Njeni uporabniki so pripadniki šolske skupnosti. Splošna knjižnica je namenjena vsem prebivalcem lokalne skupnosti kot informacijsko in kulturno središče, pa tudi kot socialni prostor skupnosti. Posebno pozornost posveča domoznanski dejavnosti. Uporabniki so pri uporabi knjižnice navadno samostojni, knjižničarji pa jim lahko svetujejo pri iskanju gradiva in informacij. Storitve obeh vrst knjižnic se morajo zagotavljati vsem potencialnim uporabnikom ne glede na starost, raso, spol, veroizpoved, narodnost, jezik, profesionalni ali socialni status. Za uporabnike, ki ne morejo uporabljati gradiva in storitev, namenjenih večini, mora knjižnica zagotoviti posebne storitve in gradivo. Dostop do storitev in zbirk ne sme omejevati nobena ideološka, politična ali verska cenzura. Šolska in splošna knjižnica imata stične točke v temeljnem cilju, se pravi razvoju posameznika ter informacijskem opismenjevanju in promociji branja. Skupno poslanstvo predstavlja izhodišče za načrtovanje izvajanja dejavnosti šolske in splošne knjižnice ob uporabi skupnih virov, pri čemer se mora ohraniti integriteta vsake od sodelujočih knjižnic.

1.2 Stanje mreže splošnih knjižnic: krajevne knjižnice in postajališča premičnih zbirk

Center za razvoj knjižnic pri Narodni in univerzitetni knjižnici že dlje časa spremlja dostopnost knjižničnih storitev za prebivalstvo države (Slovenske knjižnice v številkah. Splošne knjižnice, 2007). Pri tem ugotavlja, da mreža krajevnih knjižnic in postajališč potujoče knjižnice ne omogoča ustrezne dostopnosti knjižničnih storitev vsem prebivalcem. V letu 2008 je bila opravljena analiza dostopnosti knjižničnih storitev glede na podatke o pokritosti mreže za leto 2007. Opravljena je bila primerjava med podatki o lokaciji krajevnih knjižnic in postajališč premičnih zbirk ter podatki Statističnega urada RS in Ministrstva za notranje zadeve o številu prebivalcev po naseljih na dan 31.12.2007 (Prebivalstvo po starostnih skupinah in spolu, naselja,

Slovenija, 31. 12. 2007, 2008). Primerjava je pokazala, da kar 56 od 210 slovenskih občin nima izposojevališča splošne knjižnice, od teh 56 občin pa ima le 12 postajališče premične zbirke. Brez izposojevališča splošne knjižnice in tudi brez postajališča premične zbirke je bilo v letu 2007 torej 44 občin. Zaskrbljuje dejstvo, da gre večini za manjše občine, ki se nahajajo na manj razvitih področjih Slovenije. Združeno izvajanje knjižnične dejavnosti šolske in splošne knjižnice bi bila torej možna rešitev za dostopnost knjižničnih storitev za prebivalce teh občin in tudi za večja naselja drugih občin, ki bi bila v skladu z zahtevami Pravilnika o izpolnjevanju pogojev za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe.

Tabela 1: Občine brez krajevnih knjižnic s podatki o lokaciji postajališč premičnih zbirke, prebivalstvu in osnovnih šolah v letu 2007. Vir: Statistični urad RS.

	Občina	Število prebivalcev 31.12.2007	Postajališče premične zbirke	Osnovna šola ali podružnica OŠ
1.	APAČE	3646	Ne	Da
2.	BELTINCI	8540	Ne	Da
3.	BENEDIKT	2299	Ne	Da
4.	BRDA	5749	Ne	Da
5.	CANKOVA	2012	Ne	Da
6.	CERKVENJAK	2111	Ne	Da
7.	CIRKULANE	2326	Ne	Da
8.	DESTRNIK	2687	Ne	Da
9.	DOLENJSKE TOPLICE	3437	Da	Da
10.	DORNAVA	2692	Ne	Da
11.	GORIŠNICA	3915	Ne	Da
12.	GRAD	2324	Ne	Da
13.	HAJDINA	3785	Ne	Da
14.	JEZERSKO	691	Da	Da
15.	JURŠINCI	2358	Ne	Da
16.	KIDRIČEVO	6729	Ne	Da
17.	KOBILJE	626	Da	Da
18.	KOSTEL	691	Da	Da
19.	KRIŽEVCI	3550	Ne	Da
20.	KUNGOTA	4709	Da	Da
21.	KUZMA	1610	Ne	Da
22.	LOG - DRAGOMER	3484	Ne	Da
23.	MAJŠPERK	4146	Ne	Da
24.	MAKOLE	2106	Ne	Da
25.	MARKOVCI	4022	Ne	Da
26.	MIKLAVŽ NA DRAVSKEM POLJU	6236	Ne	Da
27.	MIRNA PEČ	2795	Ne	Da
28.	OSILNICA	421	Da	Da
29.	PODLEHNIK	1937	Ne	Da
30.	PODVELKA	2709	Da	Da
31.	PUCONCI	6267	Ne	Da
32.	RAČE - FRAM	6472	Ne	Da
33.	RADENCI	5276	Ne	Da
34.	RAZKRIŽJE	1346	Da	Da
35.	RIBNICA NA POHORJU	1258	Da	Da
36.	ROGAŠOVCI	3309	Ne	Da
37.	SELNICA OB DRAVI	4550	Da	Da
38.	SREDIŠČE OB DRAVI	2274	Ne	Da
39.	STARŠE	4094	Ne	Da
40.	STRAŽA	3823	Da	Da
41.	SVETA ANA	2378	Ne	Da
42.	SVETA TROJICA V SLOV. GORICAH	2272	Ne	Da
43.	SVETI ANDRAŽ V SLOV. GORICAH	1237	Ne	Da
44.	SVETI JURIJ	2969	Ne	Da
45.	SVETI JURIJ V SLOV. GORICAH	2148	Ne	Da
46.	SVETI TOMAŽ	2207	Ne	Da
47.	ŠALOVCI	1660	Ne	Da
48.	ŠEMPETER - VRTOJBA	6446	Ne	Da
49.	ŠMARJEŠKE TOPLICE	3059	Ne	Da
50.	TIŠINA	4264	Ne	Da
51.	TRNOVSKA VAS	1311	Ne	Da
52.	VERŽEJ	1328	Ne	Da
53.	VIDEM	5592	Ne	Da
54.	ZAVRČ	1554	Ne	Da
55.	ŽETALE	1404	Ne	Da
56.	ŽUŽEMBERK	4601	Da	Da

Tabela 2: Število občin brez krajevne knjižnice glede na število prebivalcev v letu 2007. Vir: Statistični urad RS.

Velikost občine (št. prebivalcev)	Št. občin
več kot 5000	9
od 4001 do 5000	7
od 3001 do 4000	9
od 2001 do 3000	17
od 1001 do 2000	10
do 1000	4

1.3 Stanje mreže šolskih knjižnic v osnovnih šolah

Center za razvoj knjižnic pri Narodni in univerzitetni knjižnici že več kot deset let spremlja tudi dejavnost šolskih knjižnic, pri tem sodeluje s Statističnim uradom Republike Slovenije. Omejen izbor podatkov o knjižnicah je vsaka tri leta v agregatni obliki objavljen v Statističnem letopisu. Nabor preglednic s statističnimi podatki o delu šolskih knjižnic v agregatni obliki se objavlja na spletnem naslovu <http://www.nuk.uni-lj.si> od leta 2002 dalje v triletnih presledkih. Na osnovi vpogleda v neagregirane podatke je mogoče sklepati, da poteka razvoj šolskih knjižnic v Sloveniji dokaj neenakomerno in se knjižnice zelo razlikujejo glede kakovosti storitev, ki jih nudijo svojim uporabnikom. Center za razvoj knjižnic je v skladu s knjižničarsko zakonodajo izvedel tudi meritve o izpolnjevanju pogojev za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe za vse vrste šolskih knjižnic o stanju v letu 2002. Vprašalnik je bil posredovan 468 knjižnicam osnovnih šol. Kljub številnim urgencam 22 knjižnic osnovnih šol ni posredovalo podatkov, 407 knjižnic osnovnih šol je bilo uvrščeno v II. kategorijo (srednje razvite), 39 knjižnic osnovnih šol pa je bilo uvrščeno v III. kategorijo (nerazvite).

V tabeli spodaj so po abecednem redu navedene občine ter število vseh osnovnošolcev v vseh osnovnih šolah v občini, osnovne šole pa so prikazane ločeno glede na kategorije: matična osnovna šola, samostojna osnovna šola in podružnična šola. Podatki se nanašajo na leto 2007. Glede na to, da vsaka šola mora imeti knjižnico, nam število posameznih vrst šol in število učencev v vseh šolah v občini omogoča oceniti obseg knjižnične dejavnosti v osnovnih šolah posamezne občine in potencialne možnosti za skupno uporabo virov.

Tabela 3: Osnovne šole in učenci po posameznih občinah v letu 2007. Vir: Statistični urad RS.

		Učenci - SKUPAJ	Šole SKUPAJ	Šole - matične	Šole - samostojne	Šole - podružnične
	SLOVENIJA	163002	794	268	185	341
1.	Ajdovščina	1626	13	4	1	8
2.	Apače	244	1	1	0	0
3.	Beltinci	703	3	1	0	2
4.	Benedikt	259	1	0	1	0
5.	Bistrica ob Sotli	177	1	0	1	0
6.	Bled	606	3	1	0	2
7.	Bloke	147	1	0	1	0
8.	Bohinj	448	2	1	0	1
9.	Borovnica	352	1	0	1	0
10.	Bovec	198	3	1	0	2

		Učenci - SKUPAJ	Šole SKUPAJ	Šole - matične	Šole - samostojne	Šole - podružnične
11.	Braslovče	413	4	1	0	3
12.	Brdca	431	2	1	0	1
13.	Brezovica	986	5	2	0	3
14.	Brežice	1801	9	2	6	1
15.	Cankova	200	1	0	1	0
16.	Celje	3555	10	0	9	1
17.	Cerklje na Gorenjskem	720	2	1	0	1
18.	Cerknica	954	5	2	0	3
19.	Cerkno	400	4	1	0	3
20.	Cerkvenjak	238	1	1	0	0
21.	Cirkulane	298	2	1	0	1
22.	Črenšovci	355	2	1	1	0
23.	Črna na Koroškem	273	4	1	0	3
24.	Črnomelj	1240	7	2	3	2
25.	Destričnik	256	1	1	0	0
26.	Divača	252	3	1	0	2
27.	Dobje	126	1	0	1	0
28.	Dobrepolje	343	4	1	0	3
29.	Dobrna	219	1	0	1	0
30.	Dobrova - Polhov Gradec	707	4	1	1	2
31.	Dobrovnik/Dobronak	70	1	0	1	0
32.	Dol pri Ljubljani	482	3	1	0	2
33.	Dolenjske Toplice	322	1	0	1	0
34.	Domžale	3166	8	3	3	2
35.	Dornava	284	2	1	0	1
36.	Dravograd	771	6	1	1	4
37.	Duplek	466	4	2	0	2
38.	Gorenja vas - Poljane	911	5	2	0	3
39.	Gorišnica	386	1	1	0	0
40.	Gorje	274	1	0	1	0
41.	Gornja Radgona	719	3	1	1	1
42.	Gornji Grad	230	3	1	0	2
43.	Gornji Petrovci	132	1	0	1	0
44.	Grad	167	1	0	1	0
45.	Grosuplje	1685	7	2	0	5
46.	Hajdina	247	1	0	1	0
47.	Hoče - Slivnica	735	3	1	1	1
48.	Hodoš/Hodos	7	1	0	0	1
49.	Horjul	292	1	0	1	0
50.	Hrastnik	720	2	1	0	1
51.	Hrpelje - Kozina	270	2	1	0	1
52.	Idrija	1028	6	3	0	3
53.	Ig	416	4	1	0	3
54.	Ilirska Bistrica	948	7	1	6	0
55.	Ivančna Gorica	1407	10	2	0	8
56.	Izola/Isola	944	4	1	2	1
57.	Jesenice	1635	4	2	1	1
58.	Jezersko	33	1	0	0	1
59.	Juršinci	196	1	1	0	0

		Učenci - SKUPAJ	Šole SKUPAJ	Šole - matične	Šole - samostojne	Šole - podružnične
60.	Kamnik	2301	13	3	3	7
61.	Kanal	424	3	2	0	1
62.	Kidričevo	548	3	2	0	1
63.	Kobarid	341	4	1	0	3
64.	Kobilje	49	1	0	1	0
65.	Kočevje	1220	6	2	1	3
66.	Komen	240	2	1	0	1
67.	Komenda	467	2	1	0	1
68.	Koper/Capodistria	3477	16	5	6	5
69.	Kostanjevica na Krki	196	1	1	0	0
70.	Kostel	38	1	1	0	0
71.	Kozje	281	2	1	1	0
72.	Kranj	4368	17	7	1	9
73.	Kranjska Gora	326	2	1	1	0
74.	Križevci	328	1	0	1	0
75.	Krško	2149	8	4	3	1
76.	Kungota	332	3	1	0	2
77.	Kuzma	123	1	0	1	0
78.	Laško	1108	11	2	0	9
79.	Lenart	620	2	1	1	0
80.	Lendava/Lendva	662	3	1	1	1
81.	Litija	1273	11	3	0	8
82.	Ljubljana	19889	54	14	33	7
83.	Ljubno	273	1	0	1	0
84.	Ljutomer	923	5	2	2	1
85.	Log - Dragomer	390	1	1	0	0
86.	Logatec	1279	7	3	0	4
87.	Loška dolina	367	3	1	0	2
88.	Loški Potok	163	2	1	0	1
89.	Lovrenc na Pohorju	222	1	1	0	0
90.	Luče	163	1	1	0	0
91.	Lukovica	555	3	1	0	2
92.	Majšperk	316	3	1	0	2
93.	Makole	160	1	1	0	0
94.	Maribor	7404	26	9	12	5
95.	Markovci	328	1	1	0	0
96.	Medvode	1225	6	2	2	2
97.	Mengeš	578	1	1	0	0
98.	Metlika	763	3	1	1	1
99.	Mežica	295	1	0	1	0
100.	Miklavž na Dravskem polju	429	2	1	0	1
101.	Miren - Kostanjevica	337	3	1	0	2
102.	Mirna Peč	279	1	0	1	0
103.	Mislinja	464	4	1	0	3
104.	Mokronog - Trebelno	271	2	1	0	1
105.	Moravče	537	2	1	0	1
106.	Moravske Toplice	405	4	2	1	1
107.	Mozirje	425	3	1	0	2
108.	Murska Sobota	1567	5	3	1	1

		Učenci - SKUPAJ	Šole SKUPAJ	Šole - matične	Šole - samostojne	Šole - podružnične
109.	Muta	306	1	1	0	0
110.	Naklo	582	3	1	0	2
111.	Nazarje	263	2	1	0	1
112.	Nova Gorica	2419	11	3	4	4
113.	Novo mesto	3196	12	7	1	4
114.	Odranci	148	1	0	1	0
115.	Oplotnica	336	2	1	0	1
116.	Ormož	1126	6	2	2	2
117.	Osilnica	3	1	0	0	1
118.	Pesnica	602	4	1	2	1
119.	Piran/Pirano	1116	9	4	0	5
120.	Pivka	491	4	1	1	2
121.	Podčetrtek	279	2	1	0	1
122.	Podlehnik	129	1	1	0	0
123.	Podvelka	168	4	1	0	3
124.	Poljčane	364	1	0	1	0
125.	Polzela	534	2	1	0	1
126.	Postojna	1199	7	2	1	4
127.	Prebold	348	1	0	1	0
128.	Preddvor	321	2	1	0	1
129.	Prevalje	577	4	1	0	3
130.	Ptuj	1772	5	1	3	1
131.	Puconci	482	3	1	0	2
132.	Rače - Fram	519	2	0	2	0
133.	Radeče	394	2	1	0	1
134.	Radenci	441	2	1	1	0
135.	Radlje ob Dravi	499	3	1	0	2
136.	Radovljica	1454	7	3	0	4
137.	Ravne na Koroškem	945	3	1	1	1
138.	Razkrižje	94	1	0	1	0
139.	Rečica ob Savinji	200	1	1	0	0
140.	Renče - Vogrsko	239	3	1	0	2
141.	Ribnica	883	4	1	0	3
142.	Ribnica na Pohorju	104	1	0	1	0
143.	Rogaška Slatina	928	4	1	1	2
144.	Rogašovci	253	2	1	0	1
145.	Rogatec	277	3	1	0	2
146.	Ruše	483	1	0	1	0
147.	Selnica ob Dravi	363	3	1	0	2
148.	Semič	328	2	1	0	1
149.	Sevnica	1522	8	1	5	2
150.	Sežana	874	4	2	0	2
151.	Slovenj Gradec	1539	8	3	1	4
152.	Slovenska Bistrica	1976	10	2	4	4
153.	Slovenske Konjice	1323	7	3	0	4
154.	Sodražica	199	1	1	0	0
155.	Solčava	27	1	0	0	1
156.	Središče ob Dravi	151	1	0	1	0
157.	Starše	310	2	1	0	1

		Učenci - SKUPAJ	Šole SKUPAJ	Šole - matične	Šole - samostojne	Šole - podružnične
158.	Straža	300	1	0	1	0
159.	Sveta Ana	242	2	1	0	1
160.	Sveta Trojica v Slov. goricah	189	1	0	1	0
161.	Sveti Andraž v Slov. goricah	79	1	0	0	1
162.	Sveti Jurij	224	1	0	1	0
163.	Sveti Jurij v Slov. goricah	191	1	0	1	0
164.	Sveti Tomaž	201	1	0	1	0
165.	Šalovci	97	3	1	0	2
166.	Šempeter - Vrtojba	587	2	1	0	1
167.	Šenčur	693	4	1	0	3
168.	Šentilj	673	4	2	0	2
169.	Šentjernej	683	2	1	0	1
170.	Šentjur	1669	10	5	1	4
171.	Šentrupert	219	1	0	1	0
172.	Škočjan	311	2	1	0	1
173.	Škofja Loka	2047	7	2	1	4
174.	Škofljica	741	3	1	0	2
175.	Šmarje pri Jelšah	852	7	1	0	6
176.	Šmarješke Toplice	272	1	0	1	0
177.	Šmartno ob Paki	306	1	0	1	0
178.	Šmartno pri Litiji	526	4	1	0	3
179.	Šoštanj	782	4	1	0	3
180.	Štore	389	2	1	0	1
181.	Tabor	67	1	0	0	1
182.	Tišina	323	2	1	0	1
183.	Tolmin	898	8	2	1	5
184.	Trbovlje	1208	5	2	1	2
185.	Trebnje	1344	6	2	1	3
186.	Trnovska vas	57	1	0	0	1
187.	Trzin	370	1	0	1	0
188.	Tržič	1200	6	2	1	3
189.	Turnišče	283	1	0	1	0
190.	Velenje	2597	12	7	1	4
191.	Velika Polana	187	1	1	0	0
192.	Velike Lašče	351	3	1	0	2
193.	Veržej	168	1	0	1	0
194.	Videm	437	3	1	0	2
195.	Vipava	564	4	1	0	3
196.	Vitanje	202	1	0	1	0
197.	Vodice	422	2	1	0	1
198.	Vojnik	807	4	1	1	2
199.	Vransko	346	1	1	0	0
200.	Vrhnika	1232	5	3	0	2
201.	Vuzenica	273	1	1	0	0
202.	Zagorje ob Savi	1420	8	3	0	5
203.	Zreče	640	3	1	0	2
204.	Žalec	1672	8	3	1	4
205.	Železniki	729	5	1	0	4
206.	Žetale	115	1	1	0	0

		Učenci - SKUPAJ	Šole SKUPAJ	Šole - matične	Šole - samostojne	Šole - podružnične
207.	Žiri	529	1	0	1	0
208.	Žirovnica	374	1	0	1	0
209.	Žužemberk	480	5	2	0	3

1.4 Pregled zakonodaje

Izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe v lokalni skupnosti urejajo trije zakoni: Zakon o lokalni samoupravi, Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, Zakon o knjižničarstvu ter pravilniki, sprejeti na njihovi podlagi, upoštevati pa je treba tudi Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo.

Zakon o lokalni samoupravi v 13. členu določa, da mora biti občina sposobna zadovoljevati potrebe in interese svojih prebivalcev in izpolnjevati druge naloge v skladu z zakonom (Zakon o lokalni samoupravi, 1993). Med pogoji, ki morajo biti zagotovljeni, je navedena popolna osnovna šola in knjižnica (splošna ali šolska). V dvanajstem odstavku 21. člena pa je med nalogami občin navedeno, da občina: *"pospešuje kulturnoumetniško ustvarjalnost, omogoča dostopnost do kulturnih programov, zagotavlja splošnoizobraževalno knjižnično dejavnost ter v skladu z zakonom skrbi za kulturno dediščino na svojem območju"*.

Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja ureja področje šolstva (Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, 1996). V 68. členu glede šolskih knjižnic določa: *»Šola ima knjižnico. Knjižnica zbira knjižnično gradivo, ga strokovno obdeluje, brani, predstavlja in izposoja ter opravlja informacijsko-dokumentacijsko delo kot sestavino vzgojno-izobraževalnega dela v šoli«*. Naj izpostavimo še določila 81., 82. in 82 a. člena, ki podrobneje opredeljujejo financiranje šol in s tem tudi šolske knjižnice s strani lokalne skupnosti oziroma državnega proračuna.

Javno službo na področju knjižnične dejavnosti ureja Zakon o knjižničarstvu tako, da določa dejavnost, ustanovitev, financiranje in nadzor knjižnic, ki se financirajo iz javnih sredstev (Zakon o knjižničarstvu, 2001). V 7. členu našteva vrste knjižnic, ki so lahko splošne, šolske, visokošolske, specialne in nacionalna knjižnica. V 20. členu so določene dolžnosti občin glede izvajanja knjižnične dejavnosti kot javne službe. Vsaka občina mora zagotoviti knjižnično dejavnost za svoje občane tako, da ustanovi splošno knjižnico sama ali skupaj z drugimi občinami, ali tako, da poveri opravljanje te dejavnosti s pogodbo drugi splošni knjižnici v soglasju z njenim ustanoviteljem. Če ustanovi več občin skupaj splošno knjižnico, določijo medsebojne pravice in obveznosti v aktu o ustanovitvi. Tretji odstavek navedenega člena izrecno navaja, da v primeru, če občina ne zagotovi knjižnične dejavnosti za svoje prebivalce, stori to država na njen račun.

V 28. členu Zakona o knjižničarstvu so opredeljene šolske knjižnice. Šolske knjižnice podpirajo izobraževalni proces, tako da izvajajo knjižnično dejavnost predvsem za učence, vajence, dijake in študente višjih strokovnih šol ter za strokovne delavce teh šol.

Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe določa minimalne pogoje za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe za vse vrste knjižnic (Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, 2003). Opredeljuje obseg, izbor in postavitev knjižničnega gradiva, zaposlene delavce, prostor in opremo ter organiziranost knjižnične dejavnosti. V prilogi pravilnika pa je določena mreža splošnih knjižnic v Sloveniji po osrednjih knjižnicah in občinah.

Posebej velja opozoriti na zadnji odstavek 3. člena, ki se glasi: *»Kadar se knjižnice različnih vrst organizacijsko ali prostorsko združujejo, se morajo organizirati tako, da nobena od knjižničnih funkcij prejšnjih knjižnic v združenih knjižnicah ni okrnjena«* in tako daje izrecno pravno normo za združitev različnih vrst knjižnic.

Pravilnik v 17. členu navaja kriterije za ustanovitev krajevne knjižnice: »Kadar so na območju splošne knjižnice naselja oziroma območja naseljena tako, da tvorijo zaključeno celoto z več kot 1500 prebivalci, ki so več kot 4 km oddaljena od osrednje knjižnice, organizira knjižnica izposojevališča oziroma krajevne knjižnice, ter postajališča potujoče knjižnice za naselja z manjšim številom prebivalcev.«

Podrobneje opredeljuje tudi mrežo osrednje knjižnice: »Splošna knjižnica deluje v mreži, ki obsega osrednjo in krajevne knjižnice ter postajališča potujoče knjižnice in premičnih zbirk. Mreža je oblikovana tako, da omogoča primerno izvajanje knjižnične dejavnosti v vseh občinah, ki skupaj ustanovijo splošno knjižnico ali s knjižnico podpisajo pogodbo o izvajanju knjižnične dejavnosti. Sedež samostojne knjižnice (osrednja knjižnica) je načeloma v občini z največjim številom prebivalstva izmed tistih, ki so soustanoviteljice ali pogodbene partnerice knjižnice.«

Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah v 7. členu opredeljuje vlogo svetovalnih služb osrednjih območnih knjižnic: »Območna knjižnica nudi strokovno pomoč knjižnicam na svojem območju in pri tem strokovno delovanje usklajuje s smernicami in navodili nacionalne knjižnice.« (Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah, 2003). V 9. členu pa je podrobneje opredeljena strokovna pomoč pri razvoju mreže kot »sodelovanje s splošnimi knjižnicami na območju pri razvoju in načrtovanju občinskih in medobčinskih knjižničnih mrež«.

2 SMERNICE ZA IZVAJANJE KNJIŽNIČNE DEJAVNOSTI KRAJEVNE IN OSNOVNOŠOLSKE KNJIŽNICE OB UPORABI SKUPNIH VIROV

2.1 Pogoji za izvajanje knjižnične dejavnosti krajevne in osnovnošolske knjižnice ob uporabi skupnih virov

Krajevna in osnovnošolska knjižnica lahko izvajata knjižnično dejavnost ob skupni uporabi virov le v krajih, ki izpolnjujejo pogoje za krajevno knjižnico po Pravilniku o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, vendar krajevna knjižnica ni ustanovljena. Kraj mora imeti osnovno šolo s šolsko knjižnico. Število potencialnih uporabnikov na gravitacijskem območju ne sme presegati 3000 prebivalcev. Prostori šole morajo omogočati delovanje šolske in krajevne knjižnice po spodaj navedenih normativih, standardih in smernicah.

2.2 Načela izvajanja knjižnične dejavnosti ob uporabi skupnih virov

Pričujoče smernice izhajajo iz naslednjih načel:

- Sledijo določili Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, ki zahteva, da funkcije različnih vrst knjižnic, ki se združujejo, ostanejo neokrnjene (Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, 2003).
- Glede izračuna obsega virov, ki jih uporabljata obe knjižnici, načeloma velja, da se upoštevajo zahtevnejši normativi oziroma standardi. Gre za izračun velikosti prostora, obsega, prirasta in izbora gradiva, števila čitalniških mest in delovnih postaj, opreme knjižnic, strokovne usposobljenosti delavcev itn.
- Izvajanje dejavnosti ob uporabi skupnih virov pomeni, da gre za skupno izvajanje določenih segmentov knjižnične dejavnosti dveh pravnih oseb – šole in osrednje knjižnice oziroma njunih enot tj. šolske in krajevne knjižnice in ne za ustanavljanje združene knjižnice kot nove enote. Šolska in splošna knjižnica ne spreminjata svojega

statusa. Lastništvo gradiva, prostorov in opreme mora ostati jasno razmejeno. Pri tem imata določene vire v skupni rabi.

– Viri v skupni rabi pomenijo racionalizacijo vlaganj in stroškov, hkrati pa morajo omogočati ustrezno opravljanje knjižnične dejavnosti za uporabnike obeh vrst knjižnic. Pri določanju skupnih virov gre pogosto za vprašanje prave mere, do katere je skupna raba še smiselna.

– Knjižnično gradivo v skupni rabi je gradivo, ki je sicer v lasti ene vrste knjižnice (npr. šolske), vendar pa ustreza tudi potrebam uporabnikov druge vrste knjižnice (npr. splošne). Druga knjižnica ga lahko obravnava kot del svojega fonda pod pogoji, opredeljenimi v nadaljevanju. Gradivo v skupni rabi lahko uporabniki druge knjižnice načeloma uporabljajo samo prezenčno. Z ozirom na obseg uporabe in ob upoštevanju omejitev normativov pa se lahko knjižnici dogovorita, da dovolita tudi izposojajo na dom.

2.3 Strokovni elaborat

Osrednja knjižnica pripravi strokovni elaborat za izvajanje knjižnične dejavnosti ob uporabi skupnih virov v sodelovanju s šolo oziroma šolsko knjižnico ter ob podpori strokovne službe osrednje območne knjižnice. Elaborat upošteva zakonodajo, strokovne standarde, obstoječe smernice in glede na konkretne okoliščine določi, kako bo potekalo izvajanje knjižnične dejavnosti oziroma poslovanje. V njem se opredelijo prostorski pogoji, količina in izbor ter ureditev gradiva, uporaba storitev, strokovni delavci, financiranje itn.

2.4 Pogodba

Le skupni interes in sodelovanje vseh partnerjev zagotavlja uspešno izvajanje knjižnične dejavnosti. Občina, šola in osrednja splošna knjižnica sklenejo pogodbo o izvajanju knjižnične dejavnosti obeh knjižnic, ki bo določala razmerja med partnerji in njihove obveznosti. Osnovo za pogodbo predstavlja strokovni elaborat, ki je del pogodbe. Priporočamo, da ima pogodba naslednjo vsebino:

- določi način upravljanja z viri knjižnic v skupni rabi. O skupnih zadevah odločata ravnatelj šole in direktor osrednje knjižnice v soglasju;
- določi, da šola in osrednja knjižnica sprejmeta v soglasju skupen pravilnik o splošnih pogojih poslovanja knjižnice, kakor ga določa Uredba v 15. in 16. členu (Uredba o osnovnih storitvah knjižnic, 2003). Usklajujeta se v vseh vprašanjih, ki zadevajo združeno izvajanje knjižnične dejavnosti ob uporabi skupnih virov;
- opredelitev investicijskih vlaganj, ki so potrebna za začetek skupnega delovanja obeh knjižnic (npr. gradnjo prizidka ali prenovo prostorov, nakup opreme itn.);
- opredelitev lastništva prostorov in opreme ter delitev stroškov med šolo in knjižnico;
- zavezo občine, da bo preko vsakoletnih finančnih načrtov šole in osrednje knjižnice zagotovila ustrezna finančna sredstva za obe knjižnici – kar pomeni dodatna sredstva za delovanje šole (npr. za delo strokovnih delavcev, opremo) in krajevne oziroma osrednje knjižnice po Pravilniku o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic (Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic, 2003);
- zavezo vseh partnerjev, da bodo spremljali delovanje knjižnic in zagotavljali ustrezne pogoje za delo – prostor itn.;

- določi tudi postopke za ločitev knjižnic oziroma prenehanje združenega izvajanja knjižnične dejavnosti.

2.5 Knjižnično gradivo

Obseg, prirast in izbor knjižnične zbirke

Krajevna in osnovnošolska knjižnica morata izpolnjevati minimalne pogoje glede obsega, prirasta in izbora knjižnične zbirke. Za krajevno in šolsko knjižnico so določeni v 4., 5., 11., 11a., 11b., 18. in 19. členu Pravilnika (Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, 2003):

- Krajevna knjižnica ima vsaj 3,7 enote gradiva na prebivalca in v tem okviru najmanj 0,3 enote neknjižnega gradiva na prebivalca ter omogoča dostop do elektronskih virov. Krajevna knjižnica, ki izvaja dejavnost za območje do 2000 prebivalcev ima vsaj 4 enote gradiva na prebivalca, vendar zbirka ne sme biti manjša od 6000 enot gradiva.
- V krajevni knjižnici mora biti omogočen dostop do elektronskih virov na svetovnem spletu.
- Splošna knjižnica, ki deluje na območju, kjer živita avtohtoni italijanska in madžarska narodna skupnost, ima v zbirki najmanj štiri enote gradiva na prebivalca, pripadnika narodne skupnosti, v jeziku te narodne skupnosti.
- Za skupine prebivalcev s posebnimi potrebami, npr. slepe in slabovidne, splošna knjižnica vključuje v zbirko ustrezno gradivo in omogoča njegovo dostopnost bodisi z oblikovanjem lastne zbirke bodisi v sodelovanju z osrednjo območno knjižnico.
- Splošna knjižnica dopolnjuje knjižnično zbirko z letnim prirastom gradiva 200 enot na 1000 prebivalcev. V okviru prirasta dopolnjuje knjižnično zbirko z letnim prirastom najmanj 22 enot neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev. Zbirko vsake krajevne knjižnice pa dopolnjuje dodatno z najmanj 40 naslovi tekočih serijskih publikacij. Če krajevna knjižnica izvaja dejavnost za manj kakor 2000 prebivalcev se dopolnjuje z najmanj 20 naslovi tekočih serijskih publikacij na leto.
- Splošna knjižnica, ki deluje na območju, kjer živita avtohtoni italijanska in madžarska narodna skupnost, dopolnjuje zbirko tako, da za večinsko prebivalstvo zagotovi letni prirast monografskih publikacij v obsegu najmanj 200 enot na 1000 prebivalcev, za avtohtono narodno skupnost pa letni prirast najmanj 250 enot na 1000 prebivalcev, pripadnikov narodne skupnosti, praviloma v jeziku te skupnosti. V to je vključen letni prirast najmanj 25 enot neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev, pripadnikov narodne skupnosti. Dodatno pa letno dopolnjuje knjižnično zbirko s serijskimi publikacijami v jeziku avtohtone narodne skupnosti v obsegu najmanj 15 odstotkov naslovov v okviru prirasta tekočih serijskih publikacij.
- Krajevna knjižnica ima ustrezen izbor gradiva, kadar letni prirast gradiva sestavlja 60% naslovov strokovnega in 40% naslovov leposlovnega gradiva na tiskanih in drugih medijih. Otrokom in mladini mora nameniti 30% naslovov gradiva v okviru letnega prirasta, če je gradivo dostopno na tržišču. Odstopanja lahko dosežejo do dva odstotka naslovov. Referenčno gradivo, ki je namenjeno prezenčni izposoji, obsega največ 10% celotne knjižnične zbirke.
- V krajevni knjižnici se zbirajo publikacije in informacije javnega značaja, pomembne za lokalno skupnost, ter je omogočen dostop do elektronskih publikacij javnih oblasti na svetovnem spletu.
- Šolska knjižnica mora imeti najmanj 3000 enot gradiva za učence in 1000 enot pedagoške in strokovne literature za strokovne delavce, oziroma v šolah, ki imajo več kot 300 učencev, najmanj 10 knjig na učenca in najmanj 40 knjig na strokovnega delavca

šole ter ustrezno število serijskih publikacij, ki ne sme biti manjše od 25 tekoče naročenih naslovov.

– Knjižnično zbirko šolska knjižnica dopolnjuje z najmanj 1 knjigo na učenca, 5 knjigami na strokovnega delavca šole in posodablja z vsaj 1 novim naslovom serijskih publikacij letno. Število izvodov tekoče naročenih naslovov serijskih publikacij je odvisno od velikosti šole. Prirast neknjižnega gradiva obsega najmanj 10% skupnega prirasta gradiva v knjižnici. Navedene minimalne količine gradiv veljajo za šolo kot celoto, vključno s podružnicami, organizacijskimi enotami, enotami in dislociranimi oddelki.

– Knjižnična zbirka šolske knjižnice mora biti v skladu s programi, ki jih šola izvaja, in z učnimi načrti. Ob spremembi programov šole knjižnica zagotavlja ustrezno knjižnično gradivo za poučevanje in učenje po novih programih. Knjižnica ima ustrezno leposlovno in strokovno gradivo, gradivo v tujih jezikih, ki se poučujejo na šoli, ustrezno referenčno gradivo, zbirko gradiva, ki nastaja na šoli, strokovno gradivo s področja pedagogike, metodike, didaktike, sociologije, psihologije, bibliotekarstva in informacijskih znanosti ter strokovno, pedagoško in poljudnoznanstveno periodiko za otroke in mladino. Knjižnično zbirko knjižnice v osnovni šoli, zavodu za vzgojo in izobraževanje otrok in mladine s posebnimi potrebami in dijaškim domu sestavlja okvirno 60% naslovov leposlovnega in 40% naslovov strokovnega gradiva, v knjižnici srednje šole je to razmerje 50% proti 50%. Referenčno gradivo v prezenčni izposoji obsega vsaj 10% knjižnične zbirke. Serijske publikacije morajo zajemati vsa področja iz programa oziroma programov šole vsaj z 1 naslovom.

Obseg, prirast in izbor gradiva za vsako vrsto knjižnic mora zadostiti vsaj minimalnim normativom, kakor so naštetih zgoraj. Odstopanje od normativov je dopustno le pri gradivu v skupni rabi, ki ga lahko v ta namen štejejo kot del fonda, četudi ni v lasti knjižnice. Gradivo v skupni rabi šolske in splošne knjižnice predstavljajo delni ali pa celotni sklopi gradiva:

- tekoče naročene serijske publikacije,
- referenčno gradivo,
- gradivo namenjeno otrokom in mladini.

Gradivo v skupni rabi mora ustrezati potrebam uporabnikov obeh knjižnic. Načeloma se uporablja prezenčno, po dogovoru knjižnic pa je možna tudi izposoja na dom. Pri izračunu normativov se upoštevajo merila tiste vrste knjižnic, ki so zahtevnejša.

Knjižnici morata zagotoviti uporabo plačljivih elektronskih virov dostopnih na daljavo za uporabnike obeh knjižnic.

Ureditev knjižničnega gradiva

Ureditev gradiva določajo 6., 13. in 20. člen Pravilnika (Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, 2003). Knjižnica ima gradivo urejeno v skladu s pravilnikom, področnimi standardi in strokovnimi priporočili ter s tistimi mednarodnimi strokovnimi standardi, strokovnimi priporočili in navodili, ki jih določi nacionalna knjižnica. Knjižnica postavlja gradivo v prosti pristop na podlagi sistema UDK (univerzalna decimalna klasifikacija), ki je prilagojen namenu knjižnice. Za potrebe uporabnikov knjižnica obrazloži sistem postavitve gradiva v prosti pristop v pravilniku o splošnih pogojih poslovanja knjižnice.

Pravilnik postavlja naslednje minimalne zahteve za ureditev gradiva v krajevni knjižnici:

- omogočen prost dostop do večine gradiva in učinkovita samostojna uporaba;
- referenčno gradivo v prostem pristopu;
- gradivo za mladino postavljeno ločeno od gradiva za odrasle, pri čemer je leposlovje urejeno po starostnih stopnjah otrok;

- domoznansko gradivo postavljeno ločeno od ostalih delov knjižnične zbirke, tudi če ni organizirano v posebno zbirko;
- gradivo, ki je postavljeno v skladiščnih prostorih knjižnice, mora biti strokovno urejeno tako, da omogoča takojšnjo dostopnost.

Za šolske knjižnice pa Pravilnik postavlja naslednje zahteve:

- v knjižnici osnovne šole je gradivo za učence postavljeno ločeno od gradiva za strokovne delavce;
- leposlovno gradivo za učence v OŠ je v prostem pristopu razvrščeno po starostnih stopnjah. Ljudsko slovstvo ter leposlovje v tujih jezikih je postavljeno posebej. Poučno gradivo za otroke in mladino je urejeno in postavljeno po prilagojenem sistemu UDK;
- gradivo za strokovne delavce v OŠ je praviloma urejeno po sistemu UDK (univerzalna decimalna klasifikacija).

Knjižnično gradivo šolske in krajevne knjižnice mora biti postavljeno tako, da ustreza normativom za obe vrsti knjižnic. Gradivo v skupni rabi mora biti dostopno uporabnikom obeh vrst knjižnic vsaj v prezenčni izposoji. Gradivo namenjeno otrokom in mladini je postavljeno ločeno in urejeno po zahtevah za šolsko knjižnico v osnovni šoli. Referenčno gradivo, tekoče serijske publikacije, domoznansko gradivo splošne knjižnice in ostalo gradivo splošne knjižnice je prav tako postavljeno ločeno. O ločeni postavitvi gradiva za strokovne delavce šole se knjižnici dogovorita. Knjižnici poenotita sistem postavitve gradiva vsaj za gradivo v skupni rabi, uskladitev sistemov priporočamo tudi pri drugih sklopih gradiva, kjer je to smiselno. Pri postavitvi gradiva v skupni rabi tega ne ločujeta glede na lastništvo. Podrobnosti glede postavitve določita v strokovnem elaboratu.

2.6 Strokovni delavci

Število in izobrazbo delavcev v splošni knjižnici določata 7. in 14. člen Pravilnika (Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, 2003). Določila se nanašajo predvsem na osrednjo knjižnico.

- Strokovni delavci morajo imeti opravljen strokovni izpit v skladu s pravilnikom, ki določa način opravljanja bibliotekarskega izpita.
- Strokovni delavci, ki vodijo strokovno delo knjižnice ali izvajajo izbor gradiva za nakup in izločanje, bibliografsko obdelavo, posredovanje informacij, promocijske in izobraževalne storitve za uporabnike, domoznanstvo ali vodijo dejavnosti oziroma posebne zbirke, morajo biti bibliotekarji ali višji knjižničarji.
- Splošna knjižnica ima za opravljanje nalog knjižnične dejavnosti kot javne službe iz 2. člena Zakona o knjižničarstvu (Zakon o knjižničarstvu, 2001) najmanj 0,32 strokovnega delavca na 1000 prebivalcev in najmanj 1 administrativno-tehničnega oziroma manipulativnega delavca na 10.000 prebivalcev.
- Splošna knjižnica, ki ima poleg osrednje knjižnice tudi več kot dve krajevni knjižnici, ima najmanj 0,37 strokovnega delavca na 1000 prebivalcev. Poleg tega ima 1 voznika in 1,5 strokovnega delavca za obratovanje bibliobusa do obsega 40 ur tedensko. Za opravljanje dodatnih nalog iz 16. člena o knjižničarstvu (Zakon o knjižničarstvu, 2001) ima knjižnica še vsaj po 0,32 strokovnega delavca za vsako od teh nalog, ki jo izvaja. Za opravljanje dejavnosti domoznanske zbirke ima 1 strokovnega delavca na prirast 5000 enot domoznanskega gradiva letno, ob manjšem prirastu pa sorazmerno manj.

Število in izobrazbo delavcev v šolski knjižnici določajo glede na 21. člen Pravilnika predpisi s področja šolstva (Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, 2003).

- Pravilnik o smeri izobrazbe strokovnih delavcev devetletni osnovni šoli določa, da je knjižničar lahko, kdor je končal enopredmetni ali dvopredmetni univerzitetni študijski program iz bibliotekarstva (Pravilnik o smeri izobrazbe strokovnih delavcev v devetletni osnovni šoli, 1999). Knjižničar je lahko tudi, kdor izpolnjuje pogoje za učitelja ali svetovalnega delavca v devetletni osnovni šoli in je opravil študijski program za izpopolnjevanje iz bibliotekarstva. Kdor je pridobil višjo izobrazbo z višješolskim študijskim programom knjižničarstva, mu ni treba opravljati študijskega programa izpopolnjevanja iz bibliotekarstva. Tako kot vsi strokovni delavci na šoli mora tudi knjižničar opraviti strokovni izpit v skladu z Zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, 1996).
- Pravilnik o normativih in standardih za izvajanje programa osnovne šole v 9. členu določa sistematizacijo knjižničarja v osnovni šoli (Pravilnik o normativih in standardih za izvajanje programa osnovne šole, 2007). V osnovni šoli z 20 oddelki in več se sistemizira 1 delovno mesto knjižničarja, v šoli z manjšim številom oddelkov pa v ustreznem deležu, vendar ne manj kot 0,25 delovnega mesta. V osnovni šoli, ki ima več kot 650 učencev, se sistemizira dodatno 0,50 delovnega mesta knjižničarja.

Strokovni delavci morajo izpolnjevati zahteve po strokovni izobrazbi in kvalifikacijah glede na vrsto knjižnice, v kateri delajo. Dela za šolsko knjižnico opravlja šolski knjižničar, za krajevno knjižnico pa višji knjižničar ali bibliotekar. Priporočljivo je, da sta to različni osebi. Če šolski knjižničar dela z uporabniki splošne knjižnice, mora opraviti bibliotekarski strokovni izpit. Priporoča se, da delo z uporabniki šolske knjižnice opravlja izključno šolski knjižničar. Knjižnici se dogovorita o delitvi skupnih opravil, podrobnosti dogovora zapišeta v strokovni elaborat.

2.7 Prostor in oprema

Prostor

Prostor za izvajanje dejavnosti splošne knjižnice določata 8. in 15. člen Pravilnika (Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, 2003).

- Splošna knjižnica ima ustrezne prostore, če razpolaga s prostorom v obsegu najmanj 300 m² na 10.000 prebivalcev v celotni mreži. Za uporabo gradiva v knjižnici ima splošna knjižnica najmanj 2 čitalniška sedeža na 1000 prebivalcev in 0,25 računalniškega delovnega mesta za uporabnike na 1000 prebivalcev. Za načrtovanje oziroma gradnjo novih prostorov veljajo določila razvojnih normativov iz 37. člena zakona ter standardov in strokovnih priporočil iz 11. člena Zakona o knjižničarstvu.
- Standardi za splošne knjižnice (Standardi za splošne knjižnice, 2005 str. 17-19 in 26-27) vsebujejo v 6. in 10. poglavju oziroma prilogi načela za prostorsko ureditev splošnih knjižnic. Načela določajo velikost knjižnice, njeno lokacijo, dejavnost v skupnih objektih, prostore za uporabnike, izposajo, gradivo, čitalnice itn. ter tudi parametre za izračun površin za gradivo, uporabo in zaposlene.

Prostor za izvajanje dejavnosti šolske knjižnice določa 22. člen Pravilnika (Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, 2003).

- Vsaka šolska knjižnica mora imeti takšne prostorske pogoje, ki omogočajo varno in pregledno ureditev knjižničnega gradiva in tehnične opreme, delo zaposlenih in nemoteno uporabo knjižničnega gradiva. Knjižnica v šoli z 20 oddelki meri najmanj 80 m². V podružnični šoli ali dislocirani enoti z najmanj štirimi oddelki mora biti knjižnični

dejavnosti v okviru šolskih prostorov zagotovljen ustrezen prostor za računalniško in komunikacijsko opremo, za izposojno gradivo in izvajanje knjižničnih informacijskih znanj. Za načrtovanje oziroma gradnjo novih prostorov veljajo določila razvojnih normativov iz 37. člena zakona ter standardov in strokovnih priporočil iz 11. člena Zakona o knjižničarstvu.

Opremo splošne knjižnice določa 16. člen Pravilnika (Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, 2003).

– Knjižnica ima tehnično in komunikacijsko opremo, ki omogoča strokovno delo zaposlenih in dostop uporabnikov do gradiva in informacij knjižnice (ustrezno opremljene računalnike za delovna mesta strokovnih in upravnih delavcev, telekomunikacijsko opremo, ki mora zagotavljati hkratno opravljanje vseh nalog knjižnice, telefone z ločenimi številkami za posredovanje informacij uporabnikom, tiskalnike za potrebe računalniške izposoje gradiva in potrebe uporabnikov, preslikovalne stroje ustreznih formatov in mikrofilmske čitalnike, avdio in video opremo itd.).

Opremo šolske knjižnice določa 23. člen Pravilnika (Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, 2003).

– Knjižnica mora v prostorih knjižnice ali v okviru šole zagotavljati dostop do opreme za uporabo vseh vrst gradiva, ki je v njeni ponudbi. Za dejavnost šolske knjižnice je potrebno zagotoviti naslednjo opremo: telefon, dostop do telefaksa, možnost uporabe preslikovalnega stroja, dostop do druge opreme za reproduciranje gradiva šolske knjižnice, ustrezno število multimedijskih osebnih računalnikov za delo knjižničarjev, za uporabnike pa ustrezno število računalnikov za iskanje informacij in individualno učenje, z ustrežno programsko opremo, vendar najmanj en računalnik za vsakega zaposlenega knjižničarja in najmanj en računalnik za uporabnike z dostopom do svetovnega spleta.

Pri načrtovanju izvajanje knjižnične dejavnosti ob uporabi skupnih virov se smiselno upoštevajo zgornji normativi in standardi, tako da lahko knjižnica zagotovi optimalne storitve obema skupinama uporabnikov. Locirana je lahko izključno v šoli ali pa v prizidku k šoli, ki pa mora biti neposredno povezan s šolskim prostorom. Knjižnica ima dodaten ločen vhod za uporabnike splošne knjižnice, ki omogoča neposreden dostop brez prehoda skozi ostale šolske prostore. Če ni mogoče zagotoviti ločenega vhoda, knjižnica ne sme biti odprta za uporabnike splošne knjižnice v času šolskega pouka. Pri vhodu v knjižnico in v njenih prostorih ne sme biti arhitekturnih ovir, ki bi gibalno oviranim osebam onemogočale uporabo knjižnice. Sanitarije za uporabnike splošne knjižnice morajo biti locirane v neposredni bližini prostorov knjižnice, ločene od sanitarij za učence.

Splošna in šolska knjižnica lahko skupno uporabljata določene vire oziroma prostore, pri čemer morata upoštevati velikost knjižnice oziroma potrebe dejavnosti. Skupno lahko uporabljata delovni prostor za knjižničarja z opremo (računalnik, omare itn.), izposojevalni pult, mesta za uporabnike opremljena z računalniki, povezanimi v internet, mesta za uporabnike za uporabo AV gradiva, skladišče in opremo - telefon, faks, preslikovalni stroj, tiskalniki itn.

Če imata šolska in krajevna knjižnica v sklopu svojih prostorov tudi večnamensko dvorano, lahko ta služi kot računalniška učilnica za učenje knjižničnih informacijskih znanj, usposabljanje uporabnikov, prireditveni prostor, lahko pa jo lokalna skupnost uporabi tudi za druge programe, npr. izobraževanje.

Prostorska razporeditev gradiva mora upoštevati, ali je gradivo namenjeno obema skupinama uporabnikov ali samo eni. Pri tem ima poseben pomen gradivo v skupni rabi. Čitalniška mesta za gradivo, namenjeno otrokom in mladini, naj bodo ločena od čitalniških mest, namenjenih odraslim. Zagotoviti je treba ločitev glasnih in tihih področij v knjižnici. Glede na potrebe in število uporabnikov ter prostorske možnosti naj se zagotovi ločena časopisna čitalnica za uporabnike splošne knjižnice in ločena čitalniška delovna mesta za individualno ter skupinsko učenje za uporabnike šolske knjižnice.

Pri oceni smiselnosti skupne rabe določenih virov oziroma prostorov se presoja od primera do primera, pri čemer se upošteva pogoje delovanja in specifične potrebe uporabnikov šolske ter splošne knjižnice. Primeri takšnih posebnih zahtev bi bili: hkratna prisotnost obeh knjižničarjev, izvajanje pouka v knjižnici, skupinsko delo, filtriranje neprimernih vsebin za uporabnike šolske knjižnice in nadzor nad njimi itn.

2.8 Obdelava gradiva

Pravilnik določa v 13., 57. in 58. členu (Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, 2003), da so krajevne knjižnice vključene v nacionalni vzajemni bibliografski sistem ter da mora biti aktivni del knjižnične zbirke javno dostopen v sistemu oziroma na svetovnem spletu. Za šolske knjižnice pa 20. člen določa, da mora imeti računalniški katalog. Za krajevno knjižnico tako velja, da mora biti vključena v sistem COBISS, za šolsko knjižnico pa programska oprema ni določena.

Obdelava gradiva poteka v skladu z zahtevami stroke in je med knjižnicama načeloma ločena. Ločeno je tudi finančno poslovanje. Knjižnici se morata uskladiti glede nabave gradiva v skupni rabi, priporočljivo je, da se uskladita tudi glede ostalega gradiva, ki je ustrezno za uporabnike obeh knjižnic. Pri dobaviteljih lahko gradivo naročata skupno. Vodita ločeni inventarni knjigi, lahko pa se dogovorita, da obdelavo gradiva za šolsko knjižnico opravlja splošna knjižnica. Obvezno morata uskladiti sistem postavitve za gradivo v skupni rabi, priporoča se, da se uskladita tudi glede postavitve ostalega gradiva.

2.9 Storitve knjižnice za uporabnike

Knjižnici izvajata storitve za uporabnike v skladu z Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic (Uredba o osnovnih storitvah knjižnic, 2003). Uporabljata skupen pravilnik o splošnih pogojih poslovanja, ki ga soglasno sprejmeta šola in osrednja knjižnica.

Odprtost

Uredba o osnovnih storitvah knjižnic določa v 13. členu (Uredba o osnovnih storitvah knjižnic, 2003), da je krajevna knjižnica za področje velikosti do 2000 prebivalci odprta vsaj 4 ure tedensko, za področje do 6000 prebivalcev pa vsaj 15 ur tedensko. Šolska knjižnica pa je odprta v času pouka. Priporoča se, da knjižnica ni hkrati odprta za obe skupini uporabnikov, saj se tako zagotovi nemoten potek pedagoškega procesa, na drugi strani pa omogoči uporabnikom splošne knjižnice optimalne pogoje za samostojno uporabo. Za uporabnike šolske knjižnice je odprta dopoldne v času šolskega pouka, medtem ko je za uporabnike splošne knjižnice odprta v času, ko v šoli ni pouka – popoldne in zvečer, lahko tudi ob sobotah ali nedeljah, tako da ustreza kar največjemu številu potencialnih uporabnikov.

Uporaba in izposoja gradiva ter članstvo

Gradivo obeh knjižnic mora biti dostopno vsaj prezenčno uporabnikom obeh vrst knjižnic, pri tem predstavlja izjemo gradivo splošne knjižnice, ki je namenjeno izključno odraslim. Glede izposoje gradiva na dom za uporabnike druge knjižnice se knjižnici dogovorita, katero gradivo se lahko izposodi, način izposoje, časovne roke itn. Knjižnica prevzame odgovornost za gradivo druge knjižnice v času svoje odprtosti. Vsaka knjižnica vodi svojo evidenco članov in evidenco izposojenega gradiva. Šolska in krajevna knjižnica zaračunavata storitve po poslovniku, šolska knjižnica za učence in delavce šole ne zaračunava članarine.

Ostale storitve

Knjižnici se dogovorita o načinu uporabe skupnih virov in prostorov: urnika večnamenskega prostora, računalnikov in druge opreme itn.

2.10 Promocija

Knjižnici izdelata načrt promocije, zlasti za splošno knjižnico v lokalnem okolju. Pomembno je sporočiti potencialnim uporabnikom, da je knjižnica namenjena vsemu prebivalcem navkljub lokaciji v šoli. Pomembne so opazne ulične oznake, kažipot, otvoritvena slovesnost, pojavljanje v lokalnih medijih, organizacija različnih prireditev in druge promocijske dejavnosti.

Navedeni viri

- Center za razvoj knjižnic (2008). Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica. Pridobljeno s 29.10.2008 spletne strani <http://cezar.nuk.uni-lj.si>
- IFLA/UNESCO Public Library Manifesto (1994). Hague: IFLA. Pridobljeno s spletne strani 29.10.2008 <http://www.ifla.org/VII/s8/unesco/eng.htm>
- IFLA/UNESCO School Library Manifesto (1999). Hague: IFLA. Pridobljeno 29.10.2008 s spletne strani <http://www.ifla.org/VII/s11/pubs/manifest.htm>
- IFLA/UNESCO Manifest o šolskih knjižnicah (2001). *Šolska knjižnica*, 11(3), 138-139.
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic. (2003) Uradni list RS 19/2003.
- Pravilnik o normativih in standardih za izvajanje programa osnovne šole. (2007) Uradni list RS št. 57/07, 65/08.
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah. (2003) Uradni list RS 88/2003.
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe. (2003) Uradni list RS 73/2003, 70/2008.
- Pravilnik o smeri izobrazbe strokovnih delavcev v devetletni osnovni šoli. (1999) Uradni list RS št. 57/99, 8/01, 64/01, 73/03, 72/07, 90/2008.
- Prebivalstvo po starostnih skupinah in spolu, naselja, Slovenija, 31. 12. 2007 (2008). Ljubljana: Statistični urad RS. Pridobljeno 29.10.2008 s spletne strani http://www.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=0520310S&ti=Prebivalstvo+po+starostnih+skupinah+in+spolu%2C+naselja%2C+Slovenija%2C+31%2E+12%2E+2007&path=../Database/Dem_soc/05_prebivalstvo/02_05007_stev_strukt/01_05203_star_spol/&lang=2
- Slovenske knjižnice v številkah. Splošne knjižnice. (2007). Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica.
- Standardi za splošne knjižnice. (2005). Pridobljeno 29.10.2008 s spletne strani http://www.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/Podrocja/NSKD/standardi_spl_k_sprejeti.pdf
- UNESCO Manifest o splošnih knjižnicah. (1995). *Knjižničarske novice*, 5(3). Pridobljeno 29.10.2008 s spletne strani <http://www.ifla.org/VII/s8/unesco/slove.pdf>
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic. (2003) Uradni list RS št. 29/03.
- Zakon o knjižničarstvu. (2001) Uradni list RS 87/2001, 96/2002.
- Zakon o lokalni samoupravi. (1993) Uradni list RS 72/1993, 94/2007 UPB, 27/2008, 76/2008, 100/2008.
- Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. (1996) Uradni list RS 12/1996, 16/2007-UPB, 101/2007, 36/2008.

Naslov: Smernice za izvajanje knjižnične dejavnosti splošnih in šolskih knjižnic ob uporabi skupnih virov

Avtorji: Gorazd Vodeb, Stanislav Bahor, Eva Kodrič-Dačić

ISBN 978-961-6551-31-1

Elektronska izdaja

Založila: Narodna in univerzitetna knjižnica, Turjaška 1, Ljubljana

Leto izida: 2009

Spletna lokacija: http://cezar.nuk.uni-lj.si/common/files/studije/smernice_splk_sk.pdf